

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

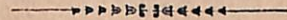
Adapt — remix, transform, and build upon the material

1849

1849

ԻՔԻ ԳՈՒԶՈՒ

ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Պէնի՛ս Բոյսնալըն՛ս սեղանը պէնկէրէր, պէն դախն
անկէրէ ըննըն՛ս, Վէ պէնի՛ս աբողմ՛սա կէլերէր :
Եւսհ. 10. 27 :

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱՄԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ

1883

2 004

496-42

(543)

ԻՔԻ ԳՈՒԶՈՒ

ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

ՍԷՎԿԻԻԼԻԻ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ

Իշպու ընտանեաց զիբր օլունաճագ իբի
 գուզուլար թըպզը սիզին կիպի քիչիւք
 չօճուգլարը իմա էտէրլէր: Քէզալիք զիբր
 օլունաճագ էյի չօպան տախի Եուհաննա Ին-
 ճիլինին 10. 11 այէթինտէ վէ Քիթապ ը
 Մուգատտէսին սա'իր եէրլէրինտէ տէնիլ-
 ալի իւզրէ Բապպ Յիսուս սըր: Քէզալիք
 կէճիւրտէյէն արսլան Շէյթան թէսմիյէ օ-
 լունան եարամազ ըուհ օլուպ, Քիթապ ը
 Մուգատտէստէ սա'իր իսմիլլէ տախի եատ
 օլունուր: 1 Պետ. 5. 8: Պու հիքեայէտէ
 զիբրլէրի կէչէճէք օլան քէչիլէր տախի, քիւ-
 չիւք չօճուգլարը քէնտիլէր կիպի եարամազ
 էթմէյէ չալըչան եարամազ ատէմիլէր սիբ-
 լէր:

Քէչիլլէրէ նէ հալ վուգու' պուլաճաղընը
 անկլամագ իսթէրսէնիզ Մաթթա ինճիլի-
 նին 25. 31—46 այէթլէրինի տիգգաթլէ
 օգույունը:

Էյէր պու հիքեայէտէ կիւճ անկլալըրը
 լուղէթլէրէ թէսատիլֆ էտէրսէնիզ, օգու-
 աղընը հիքեայէյի էյի անկլամագ իչիւն

معارف عمومیہ نظارت جليلہ سنک رخصتيدہ طبع اولمشدر
 Մէ'արէթ է 'Ուսուլլէ Նաղարէլ է ճէլլէ'նէն քուսուլլէլլէ

38 497 - 67

օլ լուղէթլէրին մանասընը պիւնէնէրէ սու-
"ալ էտինիղ :

Իսէ գուղու հիւտայէսի :

Պիր չօգ սէնէ էվվէլ իբի ուֆաճըգ գու-
զուլար Մա'սուվյէթ թէսմիյէ օլունան ա-
նալարընտան այրըլարագ վէ իչինտէ տօղ-
մըչ օլտըգլարը ալըլտան տըշարը չըգարագ
պիր տաղտա կէղինիը իքէն, ազղըն պիր
արսլանըն փէնչէսինէ տիւչիւպ՝ արսլան պու
գուզուլարը չամուրտա այագլարը ալթընա
ալմըչ, եումուչաճըգ եիւնլէրինի չէքիւպ գօ-
փարմըչ, վէ պիչարէ գուզուլարը էօլիւմ
տէրէճէսինտէ եարալամըչ իտի : Էյէր պու
գուզուլարըն էյի պիր չօպանը օլմասա
իտի, արսլան անլէրի փարէլէյիպ եէյէճէք
իտի : Պու էյի չօպան գուզուլարը արամա-
ղա չըգըպ անլէրէ օլհալտէ ըասթ կէլտի,
վէ կիտիպ արսլան իլէ տէօյիւչէրէք, ան-
լէրի արսլանըն փէնչէսինտէն գուրթարտը :
Լաքին էյի չօպան գուզուլարը գուրթար-
մաղա չալըշտըղը սըրտտա քէնտիսի օլ ազ-
ղըն արսլանտան աղըրճա եարալանտը : Պա'-
տէհու չօպան գուզուլարը քէնտի գուճա-
ղընա ալտը, քէնտի եարալարընտան աղան
գան տախի գուզուլարըն եիւնլէրի իւզէրինէ
տամյարիտի : օ գէման գուզուլարը էմին պիր
եէրէ կէօթիւրմէք նիյէթիյէ իւսթլէրինտէքի
չամուրը եըյգատը, վէ կիւնտիւզիւն սըճա-
ղընտա պիր տաղտան կէչէրէք անլէրի նա-
մա'լիւմ պիր եօլտան կէօթիւրտիւ, վէ նի-
հայէթ պիր տէրէտէ վագը՝ վէ տէօրթ թա-

րաֆընա եիւքսէքճէ տիվար չէքիւմիչ օլան
կիւզէլ պիր աղըլա կէթիւրտի : Սղըլ իլէ ճի-
վարընտաքի արագի արասընտա կիւզէլ վէ
պէրրագ պիր քիւչիւք ըրմագ պուլունուպ,
ըրմաղըն գըլըսընտա խօշ ըա'իհայը չիչէք-
լէր վէ մէյվէտար աղաճլար վար իտի : Ա-
ղըլըն իչէրիսինէ կիրմէք իչիւն տախի ան-
ճագ պիր տարաճըգ գափու վար իտի :

Եէօրիւնիւ չէ նագարէն չօպան քէնտի եա-
րալարընըն աղըրսընը պիր շէյ եէրինէ գօ-
մագ իտի, անըն հէփ տիչիւնկիւսիւ գուզու-
լարա ըահաթ վէ իֆագաթ պախշ էթմէք
իտի : Պու էճլաէն անլէրին չամուրտան թէ-
միզէնմէլէրինէ վէ իֆագաթ քէսպ էթմէ-
լէրինէ սա'յ էթտիքտէն մա'տա անլէրի եօ-
գարտա զիքը օլունան ըրմագտա էլլէրլյլէ
եըյգատը, վէ եարալարը իւզէրինէ եում-
չագ վէ շիֆայը եափրագլար գօմասը վէ
անլէրէ ֆա'իտէլի հէմ պէսլէյիճի եէմէր
վէրմէսիյլէ վիւճուտլէրինէ թագէ հայաթ
վէ գուվվէթ կէլտի :

Պա'տէհու կիւնէչին հէրարէթինտէն մահ-
ֆուզ օլմալարը իչիւն անլէրի աղաճլարըն
ալթընտաքի եումչագ չիմէնիլք իւզէրինէ
ըահաթճա եաթըրարագ անլէրէ շու սու-
րէթտէ նասիհաթ էթմէյէ պաչլատը : Վու-
զուլարըմ, սիզի չօգ սէվիպ խէլասընըղ ի-
չիւն գանըմը տէօքտիւյիւմիւ, վէ սիզի արս-
լանըն փէնչէսինտէն գուրթարըպ պու կիւ-
զէլ վէ էմին մահալէ կէթիւրալիմի պիլիը-
սինիղ : Էյէր պուրտտա գալմաղա խօշուտա

օլուպ պէնի տինկլէմէք իսթէրսէնիզ, սիզի գայրըրըրմ, վէ հէր իսթէտկլնիզ էյի շէյ-լէր իլէ սիզի պէսլէրիմ: Սիզի հըֆզ ու հիմայէ էտէրիմ, վէ սիզին էյի չօպանընըզ օլուրըմ: Իշթէ պու աղըլտա կիւզէլ մէր'ա վէ սուլար վար աըր. իշթէ պու մէր'ատա օթլանըպ պուրատաքի սուլարտան իչինիզ: Գուզուլարըմ, էվվէլա պէն սիզի սէվսոյիմ կիպի սիզ աէ պէնի հէմ եէքաիկէրինիզի սէվէրսէնիզ, սօնկրա սիզի ալըր վէ տահա կիւզէլ հէմ օթու չօգ պիր մէր'այա կէօթիւրիւրիւմ: Շու էօնիւնիւզաէքի տաղըն թէփէսինէ պագընըզ, օրատա կիւզէլ պիր շէհրին տիվարընը կէօրէճէքսինիզ: Օլ մահային աղաճլարը իւզէրինէ կիւնէշին զիյասը կէլաիյնտէ եավրագլարը ալթուն կիպի փարըլար: Օլ աղաճլարտան էօթէտէ զայէթ կիւզէլ պիր չայըր վար աըր, վէ պէն օրատա կէզմէյի չօգ սէվէրիմ. պէնիմ գօյուենլարըմ վէ գուզուլարըմ օրատա թէքմիլրահաթ վէ սա'ատէթ պուլուրլար: Էյէք սէօզիւմիւ տինկլէյիպ պանս իթա'աթ էտէրսէնիզ, ազ վագըթտան սիզի օրայա կէօթիւրիւրիւմ: Ամմա էյէք պէնի քէնտինիզէ չօպան թանրմայըպ տապու աղըլտան չըգարագ օլ պիր թարաֆտաքի տաղտա օթլանըրսանըզ, սիզի հըֆզ ու հիմայէ էթմէք իչիւն լութֆ ու մուհապպէթիմին գանատլարընը իւզէրինիզէ եայմամ, սիզ թէքրար սիզի գուրթարտըղըմ օլ վահշի արսլանըն փէնչէսինէ տիւշէրսինիզ, զիրա օլ արսլան

սիզի փարէլէյիպ եութմտգ իչիւն արայարագ տօլաշըր:»

Չօպան սէօզիւնիւ պիթիրտիքտէն սօնկրա գուզուլարը օրատա պրաղըպ կիթտի, լաքին անլէրի գայըրմագ իչիւն հէր կիւն եանլարընա կէլիւր իտի, վէ քէնտի շէֆգաթ ու մուհապպէթիմի պիր չօգ եօլլար իլէ անլէրէ կէօսթէրիւր իտի:

Պու իքի գուզուլարտան պիրիսինին իամի Սէլամէթ վէ տիկէրինին իամի ձէհալէթ իտի: Պունլար պիրիւքտէ օլ սէֆալը աղըլտա կիւզէլ կիւնլէր կէչիրտիլէր: Հէր կիւն եէմէք իչիւն լէզիզ օթլարը վէ կէզմէք իչիւն կէօլկէլի վէ սէֆալը եէրլէրի վար իտի: Իքի գուզուլար պիրիպիրինի, խուսուսա էյի չօպանը սէվէրլէր իտի, վէ անը քէնտի եանլարընտա կէօրտիւքճէ զիյատէսիյլէ շատ ու մէսրուր օլուրլար իտի: Օլ տաղլարտա ֆուրթունս էքսիք օլմայըպ պա'զէն օլ քիւչիւք աղըլ իւզէրինէ եաղմուր վէ տօլու եաղար իտի իտէ տէ, գուզուլար օրատաքի պէօլիւք աղաճլարըն տալլարը ալթընս սըղընարագ կէրէք եաղմուր վէ տօլուտան, կէրէք սըճագ վէ սօղուգտան մուհաֆազա օլունուրլար իտի:

Պիր կիւն չօպան 'ատէթի իւզրէ անլէրի կէօրմէյէ կէլաի: Սէլամէթ նամրնտա օլան գուզու չօպանը գարշըլամագ իչիւն իլէրի տօղրու սէյիրթտի, վէ 'ատէթի իւզրէ անըն էօնիւնտէ օյնար սըշրար իտի: Փագաթ ձէհալէթ անըն արգասընտան եավլաշ եա-

վաշ կիտէր իտի, վէ քէնտի խայրխահ չօպանընա խօշնուտարըլըզ կէօղիւ իլէ պագար իտի: Լաքին չօպանըն երգիւնտէ գուզույը գօրգուտաճագ պիր հիտաէթ 'ալամէթի եօգ իտի:

Չօպան կիթտիքտէն սօնկրա Սէլամէթ քէնտի գարնտաշընա խիթապէն. «Քարնտաշըմ, սանա նէ օլտու, էյէր խասթա իսէն, եախօտ պիր շէյէ իհթիլաճըն վար իսէ, նիչիւն քէրիմ չօպանըմըզա սէօյլէմէզսին, զիրա օ պիզտէն պիր շէյ տիրիլ էթմէզ» տէտի: Ճէհալէթ շու սուրէթտէ ճէվապ վէրտի. «Ս պէնիմ իսթէտիլիմ շէյի վէրմէզ, զիրա օլ շէյի սէրահաթէն պանա եասագ էթտի: Պէն պու աղըլը թէրք էթմէք, վէ պիզիմ սաղըմըզտա վէ սօլըմըզտա պուլունան՝ շիրին վէ սէֆալը թէփէլէրի կէօրմէք իսթէրիմ: Անլէրէ պագմագ նէ սէֆալը տըր: Օլ թէփէլէրտէ պօլ պօլ պիթէն չիչէքլէրի, վէ օլատաքի աղաճլարտա խօշ խօշ թէրէննիւմ էտէն գուշլարը կէօրմէյօրմըլըմ: Օրանըն չիչէքլի չայըրլարընտա օթլանան գօյուշլար վէ քէչիլէր, քէզալիք անալարընըն եանընտա սէյիրտիպ սըչրայան գուզուլար կէօրիւյօրմ: Ա՛հ, գարնտաշըմ, պէն պու աղըլըն իչինտէ մահպուս կիպի գափալը գալշարգճա, վէ օլ գօյուշլարըն նա՛ իլ օլարգլարը մէսէրրէթ պանա մէն՝ օլունարգճա պէն մէս՛ուտ վէ լահաթ օլամամ:»

Սէլամէթ, «Պու շէյլէրի խաթըրնա կէթիրմէքլէ պէօյիւք կիւնահ իչիլսին, պու կիպի

տիւ շիւնկիւլէրի ֆիքրինտէն չըզ արմալըսըն» տէյրէք գարնտաշընը իւքեաթ էթմէյէ չայըշար: Լաքին քէնտի նասիհաթընա ճէհալէթին գուլագ ասմատըղընը կէօրէրէք, քէնտիսի իլէ գարնտաշը արասընտա կէչէն միւքեալէմէյի չօպանա նագլ էթմէյի ֆիքրինէ դօտու, զիրա չօպան հէր սապահ չիչէքլէր վէ օթլար իւզէրինէ չիլ էնտիլի վազըթ գուզուլարը կէօրմէյէ կէլիլ իտի:

Սէլամէթ՝ գարնտաշընըն արզուլէրինի քէնտի խայրխահ չօպանընա տույուբտու, վէ էյի չօպան ճէհալէթի չայըրարագ՝ աղիմ պիր շէֆգաթլէ անա շէօյլէ սէօյլէտի. «Սէվկիւլիւ գուզում, նիչիւն եէրինտէն խօշնուտ տէյիլ սին: Սէնի պուրայա կէթիրմէք իչիւն նէ գատար զահմէթ շէքտիլիմի պիլմէզ մի սին: Սիզէ ասայիլ վէ սանտէթ պալշէտէն պիր շէյի սիզտէն մէն՝ էթտիմ մի: Շու տաղլարտա օթլանմանըզը սիզէ թէնպիհ էթմէմին սէպէպի օրատա տճը վէ մուզիրը օթլարտան մա՛տա պաշգա պիր շէյ պուլունմամաուը, հէմ տախի զալիմ տիւշմէնլէր էլինէ տիւշմէնիզին գօրգուսը տըր: Գուզուլարըմ, պէնիմ աղըլըմտա պուլունտըղընըզ իչիւն մէմուռն օլունըզ, պէնիմ սէօղիւմիւ տինկէյինիզ, եանըմտա գալընըզ, վէ պէն սիզէ քեամիլէն սէլամէթ վէ սահտէթ վէրիլիմ, Լաքին էյէր օլ եասագ էթտիլիմ տաղլարտա կէզմէք իսթէրտէնիզ, պիլմիլ օլունըզ քի պէնիմ խաֆիֆ պօյունտարըղըմ սըգլէթէ, վէ իւզէրինիզտէ օլան

չէֆգաթ ու ինթիմամբմ երբթըճը արսւանըն խըշմու զազապընա թահվիլ օլունաճագ արբ : »

Չօպան գուղուլարտան այրըլմաղտան էվվէլ անլէրէ կէօղլէրինի օլ թէհլիքէլի տաղլարա տօղրու չէվիլմէմէլէրինի թավսիյէ էթտի : Լաքին ձէհալէթ նէ չօպանըն խայրլը էմրինի տինկլէր, նէ տէ գարնտաչընըն իպրամ ու նասիհաթընտան մի թէհլէսսիր օլուր իտի : Պիւթիւն կիւն պուլունտըղլարը մէր'անըն թէփէլէրինտէ տուրուպ մէն' օլունան տաղըն չայրըլարընա պագար , վէ օլ մահալին աղաճլարը իւղէրինէ գօնմուշ օլան գուշլարըն սէտասընը տինկլէր իտի , շէօյլէ քի տաղլարտա պուլունուպ քէրիմ չօպանըն գօյունլարընը վէ գուղուլարընը քէնտի սահիպլէրինին աղըլարընտան տըշարը չըգարմագ իսթէյէն գօյունլար ձէհալէթին քէնտի սահիպլինին հիւսն ի իտարէսինտէն օսանմըշ օլտըղընը անկլայըպ սէվինտիլէր : Մնըն եագընընտա թօփլանըպ անը աղըլտան գաչմագա թահրիք էտէրլէր իտի : Օլ եարամագ գօյունլար վէ քէչիլէր ձէհալէթէ , « Պիգ տէ էվվէլլա սիզին պուլունտըղընը պու տէրէտէ իտիք , լաքին աղըր աղըր եասագլարա տայանամատըգ , վէ չիմտի պուրատա հիւրրիյէթ ի քեամիլէյէ նա''իլ օլմուշըգ , » տէտիլէր :

Ձէհալէթ անլէրին սէօղիւնէ չափուք ինանտը , զիւրա քէնտիսի տէ անլէրին մէսլէքինէ սիւլուք էթմէք արղուսընտա իտի :

Պիւր սագահ քէնտի գարնտաչը Սէլամէթտէն էվվէլ ույգուտան ույունարագ գալգտը , աղըլըն էթրաֆընտաքի սուտան էօթէյէ սըչրատը : Մնըն եհնի պուլտըղը արգատաչլարը անը մէսէրէթլէ գարչըլայըպ , հէր կիւն օթլանմագ իչիւն կիւղէլ չիմէնիսթանա վէ պիւթիւն կէճէ թաթլը ըույալար իլէ ույունագ իչիւն չիչէքի եաթճագ եհրլէրէ կէօթիւլմէյի անա վա'տ էթտիլէր :

Ձէհալէթ տէր հալ անլէրին արգասը սըրա կիթմէյէ ըազի օլտու : Լաքին էօյլէ վաղթը կէլաիքատ ուղագտան կիւղէլ կէօրիւնէն եէչիլ օթլարա հէնուղ վասըլ օլմաղտան տաղլարտա կիւնէչին շէտիտ հէրարէթինի հիտա էթմէյէ պաչլատը :

Ձէհալէթ աճըլգտան վէ հէրարէթտէն սըգըլմըշ վէ տաղլարտան եօգարը չըգարագ չօգ եօրուլմուշ իտի իսէ տէ , օլ թաթլը օթլարը եէյէրէք պէօյիւք սէֆա ու սա'ատէթ պուլմագ էմէլինտէ իտի : Պիւր քէչի անա , « Շիմտի շատ ու մէսրուր օլ , պու լէզիլ թա'ամտան եէյիպ արղուլը ալ , վէ աւայըրըն ալթընտան ազան սուտան իչ , » տէտի :

Գուղու քէնտինէ թաթլը վէ կիւղէլ կէօրիւնէն մէր'ալարտա օթլանմագա պաչլատը , լաքին արզու էթտիլի լէզիլ եէմի օրատա պուլամատը , զիւրա օթու աղըրնա ալտըրտա անըն աճը օլտըղընը հիտա էթտի , վէ օլ օթլարտան չօգ եէտի իսէ տէ , ասլա տօյմատը , չիւնքի օլ տաղլարըն թօիրաղը էօյ-

սիւղ օլտըղընտան օթլարա պէսլէյիծի մատ-
տէ վէրմէղ իտի: Ճէհայէթ տըշարըտան,
պէրրագ կէօրիւպ իչմէյէ արգուլէտիյի սու-
յըն եանընա կիտէրէք չօգճա իչտի իսէ տէ,
սուսըղըղը կէչմէտիքտէն մատա տահա
ղեյատէ արթար: Թէքրար թէքրար իչտի,
լաքին տահա զեյատէ սուսատը: Պունտան
մատա տամարլարընտա պիր հէրարէթ տույ-
մաղա պաշլատը, զիրա սույըն գայնատըղը
մահային եագընլարընտա զէհըլի օթլար
պիրթմիչ օլուպ, եափրագլարը վէ չիչէքլէրի
սույա գարըշտըղը իչլին սույու իչչնէրին
հէրարէթինի տահա զեյատէ արթըրը իտի:
Ճէհայէթ իւզէրինէ սույըն թէ"սիրի օլ տէ-
րէճէ շտիտ օլտու վէ անա օլ տէրէճէ
հէրարէթ վէրաի քի անտէն էվվէլ պա-
շընա էօյլէ պիր սըգընթը կէրմէմիչ իտի:
Պու էճլտէն գօյուլարա վէ քէչիլէրէ քէն-
տինէ եհնի պիր եէր կէօթէրմէլէրինի ըի-
ճա էթտի:

Քէչիլէրին պիրիսի Ճէհայէթէ, «Սրգամ
սըրա կէլ, սէնի շու ճիվարաքի տաղըն
թէփէսինտէ օլան օրմանա կէօթիւրէյիմ,
օրմանտա ճիվլլտէյէն գուշարը զաթէն
կէօրիւյօրսըն,» տէտի:

Ճէհայէթ եօգարը տօղրու պագտը, լա-
քին հավանըն էվվէլքի կիպի պէրրագ օլմա-
արըղըն հիսս էթտի, զիրա պու տաղլարըն
հավասը էվվէլա պուլունտըղը օլ սա'ա-
տէթլի տէրէնին հավասընտան չօգ ֆարգը
հտի, Պու տաղլարըն հավասը անա զայէթ

աղըր կէլիպ, քէնտինտէ էվվէլքի սըհհաթ
ու գուվվէթի պուլամաղ իտի: Քէզալիք օ-
րալարըն հավասը զայէթ փուսըու վէ տիւ-
մանը օլտըղընտան պիր շէյի օլտըղը կիպի
կէօրմէք գապիլտէյիլիտի: Հէրնէ հալ իտէ,
Ճէհայէթ քէչինին արգասը սըրա կիտիպ'
կիւզէլիլքլէրինէ հայրան գալմըչ օլտըղը
գուշարըն օրմանընա եէթիչտի:

Քէչի Ճէհայէթէ շէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշ-
լատը. «կէճէ եագլաշըյօր, զիրա կիւնէչ
պաթմագտա տըր: Սէնի չիչէքտէն օլան
պիր եաթաղա կէօթիւրէյիմ, օրատա եա-
թըպ ըահաթ էթ, չիւնքի պու կիւն չօգ եօլ
եիւրիւտիւն վէ էլպէթթէ եօրուլմուշ սըն:
Գուշարըն թաթլը սէտալարը իլէ ույուրսըն,
վէ պէն սապահլայըն կէլիպ, սէնի պաշգա
սէֆալը եէրլէրէ կէօթիւրիւրիւմ:»

Ճէհայէթ քէնտի եհնի տօթընտան մէմ-
նուն օլուպ, անա թէչէքքիւր էթտի, վէ
գըրմըղը, մալի վէ եհչիլ չիչէքլէրէ միւ-
զէյէն եաթագտա եաթար իքէն ֆիքրին-
տէն, «իլթէ պունտան սօնկրա ըահաթ վէ
մէս'ուտ օլաճաղըմ» տէր իտի: Պիր աղ վա-
գըթ օլ չիչէքլէրին ըա"հասընը գօգլա-
յարագ, գուշարըն ճիվլլտիլէրինի տինկլէ-
յէրէք վէ անլէրին կիւզէլ թիւյլէրինէ պա-
գարագ շատ ու մէսրուր օլտու: Լաքին գուշ-
արըն քէնտի մագամլարընը սալա տէյիչ-
տիրմէտիլէրինի չափուք անկլատը, վէ պիր
աղ վագըթ տահա անլէրի տինկլէտիքտէն
սօնկրա, արթըգ օլգուշարըն ճիվլլտիսին-

տէն լէզզէթ տույմամաղա պաշխատը, վէ նիհայէթ պիւթիւն պիւթիւնէ օսանտը:

Ճէհայէթ պաշխոնը ետէրէ գօյարագ ույու-
մագ իսթէր իտի, լաքին պիր աղ էվվէլ խա-
ֆիֆճէ վէ թաթլը թաթլը գօգան չիչէք-
լէրին րա'իհասը կէճէնին հավասընտան ա-
ղըլաշարագ թէհամիւլ օլունմագ տէրէճէ-
յէ վարտը: Իմտի, ճէհայէթ եսթաղընտա
պաշխոնը գալտըրտը, վէ պաշգա պիր ետը
պուլմաղա արղու էտէր իտի իսէ տէ,
կիւնէչ չօգանն պաթմըչ իտի. կէճէ տախի
պուլթթլ օլուպ, կէօքտէ պիր եըլտըզ
պիլէ կէօրիւնմէզ իտի: Պու սէպէպտէն պիր
թէհիլքէյէ օղրամամագ իչիւն կէճէնին գօ-
յու գարանըղընտա տըչարը չըգմաղա գօրգ-
տու: Նիհայէթ պիր աղաճըն ալթընա կիթ-
մէյէ ճէսարէթ էթտի, վէ օրատա գուրու
եափրագլար թօփլայարագ անլէրին իւզէ-
րինտէ եսթար: Լաքին թէփէլէրտէն էսէն
սօղուզ պիր ըիւզկեար աղաճլարը սիլքիպ
սարասը իտի: Ճէհայէթ տախի իւչիւմէյէ
պաշխատը, պայգուշար օրմանտա հազին
հազին էօթէրլէր, վէ եարէսէլէր տախի գա-
նատլարընը անըն պաշընա չարփարլար իտի:

Սա'աթլար կէչտի, վէ ճէհայէթ րահաթ
պուլամայարագ եիւրէյի հիւզն ու էսէֆ
լիէ տօլտու: Անըն նազիք վիւճուտի սօ-
ղուգտան թիթրէր վէ քէնտիսի կէճէ գուշ-
լարընըն սէտասընտան գօրգար իտի իսէ տէ,
նիհայէթ ույուտու, վէ ույգուսուտա մա-
խուֆ ըուշալար կէօրէրէք միւզթարիպ օլ-

տու: Բույասընտա պա'ղէն մա'սում գարն-
տաշընը եուճագ օթլարտան եափըլմըչ եա-
թաղընտա եսթըպ կէճէնին ըիւզկեարըն-
տան մահֆուզ պիր հալտէ ույումագտա,
պա'ղէն տախի էյի չօպանը աղըլա կէլմիչ
վէ սէրթ պիր սէտա իլէ քէնտիսի չաղըր-
մագտա վէ թա'ղիր ու թէվպիլի էթմէքտէ
օլտըղընը կէօրիւր իտի: Պա'ղէն քէնտիսիսի
թէքրար արսլանտան գօլլանմագտա վէ
անըն աղզընա տիւշմէք թէհիլքէսինտէ կէօ-
րիւպ խավֆ ու տէհէլթլէ ույանըր իտի:
Էրթէսի սապահ եէնի արգատաշարը անը
կէօրմէյէ կէլտիլէր: Ճէհայէթ քէնտի պա-
շընա կէլէն ֆէլաքէթտէն տօլայը անլէրէ
թէչէքքի էթմէյէ պաշխատը, վէ օլ կէճէյի
նէ սըգընթը վէ իզթիրապ իլէ կէչիլթալիսի
անկլատարագ, միւլքին օլտըղը հալտէ թէք-
րար քէնտի գարնտաշը եանընա 'ավտէթ
էթմէյի իսթէտի: Քէչիլէրտէն պիրիսի անա
չէօյլէ սէօյլէտի. «Սչիլքեար տըր քի սէն տա-
հա տիւնեայը պիլմէյօրսըն, հէնուզ չօճուզ
սըն: Պիզ սէնի մէ'յուս վէ միւլքէտտէր օլա-
սըն տէյիւ տէյիլ, անճագ գօրգագլարըն
չէքտիլքէրի եիւլքէրտէն վէ սըգընթըլար-
տան աղատ օլասըն տէյիւ պուրայա կէ-
թիրտիք, լաքին պէն կէօրիւյօրմքի պիր
աղ էվվէլ չօգ արղուէտիյին հիւրրիլէթին
սէֆասընը սիւրմէք էմէլինտէ գալմատըն»

Ճէհայէթ քէչիլէ շու սուրէթտէ ճէվապ
վէրտի. «Չանն ու գըլասըն եանկըչ տըր,
վէ հիւրրիլէթիմտէն իսթիֆատէ էթմէք եօ-

լընը պիւտիյիմի ազ վազըթտան կէօրէճէք- սին: Լաքին սիզ պէնի ալտաթտընըզ, զերա պէն սիզին սէֆայը 'ատտ էյլէտիյինիզ մա- հալլէրի թէճըրպէ էտէրէք օթլարընըն աճը վէ նախօջ օլտըզընը անկլատըմ:»

Քէչի տախի շէօյլէ ճէվապ վէրաի. «Սա- հիհ տիր քի տիւն կիւճիւքլէրէ օդրատըն, լաքին տա'իմա պէօյլէ օլմայաճագ տըր: Պու կիւն սէնի կիւզէլ չայըր ու չիմէնիսթան- լարա կէօթիւրէճէյիմ, վէ օլ կիւզէլ մէր'ա- լարտա իսթէտիյին կիպի օթլանա պիլիբսին:»

Ճէհալէթ քէչինին շու սէօզիւնէ ինանտը, լաքին քէչինին վա'տը եալան չըզմասը իւ- զէրինէ, քէնտի թալլի'սիզլիյինտէն թէքրար թէչէքքի էթտի իսէ տէ, արգատաչարը անը ալտաթմագ վէ եանլարընտա գայմա- ղա թէչվիզ էթմէք իչիւն հէր կիւն եէնի եէնի տէսիսէլէր գուլլանըրլար իտի:

Եէնի մէր'ա արամագ պէհանէսիլլէ հէր կիւն չօպանըն անը արսլանըն աղզընտան գուրթարըպ աղըլա կէօթիւրտիլիւ վազըթ կէչիւրտիյի տաղտան տահա զիյատէ չէթին վէ կիւճ օլան թէփէլէր իլէ գայալըզլը տաղ- լարտա կէզտիրբիլէր իտի: Պու գայալըզ- լարտա պիչարէ գուզունըն այագլարը եա- րալանտը, վէ անըն պէյազ եիւնիւ տիքէն- լէր իլէ տօլուպ չամուրա պուլաչարագ քեր- լէնտի: Գուզու պիւթիւն պու կիւճիւքլէրի նաֆիլէ եէրէ չէքիպ պիր միւքեաֆաթ վէ սէֆա կէօրմէտիքտէն մա'տա, մուգատտէ- մա քէնտիսինէ տօսթլըզ եիւզիւ կէօսթէր-

միշ օլան գօյունլար վէ քէչիլէր շիմտի անա տօսթլըզ էթմէքտէն ֆէրաղաթ էթտիլէր: Սնը քէնտի իհթիյաճաթընը թէսվլլէ էթ- մէք իչիւն եալընըզ պըրագտըգտան մա'տա քէնտիլէր պիրի պիրի իլէ զավղա ու նիզա' էթմէյէ ալըշիլը օլտըզլարը կիպի անընլէ տախի զավղա ու նիզա' էթմէյէ պաչլատը- լար, խուսուսա կիւզէլ պիր մէր'այա ըասթ կէլտիքլէրինտէ հէր պիրի օլ մէրայը եալը- նըզ քէնտինէ մալ էթմէյէ չապալայըպ ար- գատաչարընը գօվար իտի:

Պիչարէ գուզու հէփսինտէն զիյատէ չօգ տէֆ'ա եարը կէճէտէ օլ սըզ օրմանտաքի գայալար վէ աղաճլար իլէ իհաթէ օլունան մաղարալարտան ճանավարլարըն պաղըրը- մալարընը իչիտէրէք գօրգուպ միւզթարիպ օլուր իտի: Սրսլան գօրգուսընտան չօգ կէճէ ույգուսուզ գալըր իտի, վէ հէր տա- գիգէ օլ վահչի ճանավար քէնտինի փարէ- լէմէյէ վէ եէմէյէ կէլլօր տէյիւ զանն էտէր իտի: Ճէհալէթ քէնտի սէֆայը աղըրընը թէրք էտիպ օլ տաղլարա կիտէլի գըշըն ու- զուն կիճէլէրինին վէ եազըն ուզուն կիւն- լէրինին զահմէթինի չէքմիլ իտի: Պիր ագ- չամ սուսուզլուգտան պիւթիւն պիւթիւնէ պայըլընը պիր հալտէ օթլարըն իւզէրինէ տիչէրէք սէֆիլ հալի իւզէրինէ աղլայըպ ֆիղան էթմէյէ պաչլատը: Պիչարէ գուզու տէրունինտէն ահ ու էսին էտէրէք չէօյլէ տէր իտի. «էյ վահ, օլ քէրթիլ չօպանըն հի- մայէսի թահթընտա ըահաթ էթիլ պ կիւն-

38497-67

լէրիմի սէֆա ի խաթըր իլէ կէշիրտլյիմ
 օլ սա'ատէթ մէսքէնի օլան կիւղէլ տէրէ-
 տէն նիշիւն չըգտըմ: Քէրիմ չօպան պանս
 նէ լէզիզ եէմլէր եէտիրեր, վէ հայաթ փու-
 նարլարընտան գայնայան նէ թաթլը սու-
 լար իշիրիպ պէնի ֆէրասլանաըրըր իտի:
 Պէնի ալըպ միւֆէրըն հէրլէրէ կէօթիւ-
 ըրւը իտի, վէ գօլլարընը իւզէրիմէ եայա-
 րագ կիւնէշին հէրարէթինտէն պէնի մու-
 հաֆազա էտէր իտի: Էյ վահ, սէվկիւլիւ
 արգատաշըմ, Սէլամէթ, սէնին իլէ եում-
 շագ օթլար իւզէրինտէ րահաթ էթմէյէ վէ
 սապահլարը էրքէն գալըգըպ սէվկիւլիւ է-
 ֆէնտիմիզի գարշըլամաղա ալըշմըշ իտիմ:
 Էյ վահ, նիշիւն սէնի թէրք էթտիմ: Ղայպ
 էթտիլյիմ սէֆա ու սա'ատէթ եէրինէ պու-
 տաղլարտա նէ պուլըմ: Սըղուլէտիլյիմ
 հիւրըլյէթ նէրէտէ տիր: Շիմտի պէն պու-
 րատա խավֆ ու իզթիրապ իշինտէ գալմըշ
 իմ, պէնի ապլա տօյուրմայան վէ պանս աս-
 լա սէֆա վէրմէյէն շէյլէրէ արզու էտէ-
 ըրիմ: Պէնի սէվէն վէ գանընը պէնիմ իշիւն
 տէօքէն չօպանըմս միւթի իքէն հիւրըլյէթ
 ի քեռամիլէյէ նա'իլ իտիմ: Քէրիմ չօպանըմ
 պանս անճագ էյի շէյլէրէ արզու էթմէյի
 էօյրէթտի, վէ էյի օլան հէր շէյի տէ պանս
 վէրիը իտի:»

Ճէհալէթ քէնտի սէֆալէթինտէն աղլա-
 յըպ, ֆէրեատ էտէր իքէն, էթէտէ մէ-
 շագգաթ իշինտէ պուլընան պիրինին ֆէր-
 եատընտան սէսինի քէստի: Պու էանատէ

էթրաֆընս պագարագ քէնտինէ տօղրու
 կէլմէքտէ օլան եարալը պիր գօյուն կէօր-
 տիւ: Պու գօյուն գուզուըն պուլընարըր
 եէրէ կէլտիքտէ եէրէ սէրիլտի վէ ճան շէ-
 քիշմէքտէ իտի:

Պու գօյուն ճէհալէթէ խիթապէն գա'իֆ
 պիր սէս իլէ շէյլէ սէօյլէտի. «Տօթլըմ,
 նիշիւն պուրատա զաֆիլ զաֆիլ տուրույօր-
 սըն, շիմտի արսլանըն շու տաղըն թէֆէ-
 սինտէ օլտըղընը պիլմէզ մի սին: Պէնիմ
 կիպի արսլանըն փէնչէսինէ տիւշմէք իսթէ-
 մէզսէն, գալը, պիւթիւն գուվվէթիլյէ
 գօշարագ գայ:»

Գուզու թիթըրէյէրէք, «Նէրէյէ գաշայըմ,»
 տէյիւ սու'ալ էթտի:

Գօյուն գուզույա, «Շալընըզ պիր եէրտէ
 արսլանըն գօրգուսընտան էմին վէ ազատ
 օլա պիլիրսին, պու եէր տախի սէնին օսա-
 նըպ տուրմագ իսթէմէտիլին օլ կիւղէլ ա-
 զըլ տըր: Սէն օրատան գօլայ վէ զահմէթ-
 սիզճէ տըշարը չըգա պիլտին, լաքին պու-
 րատան օրայա կէշմէք օլ տէրէճէ կիւճ տիր
 քի արսլանտան գուրթուլմագ իշիւն պիզ-
 տէն փէք ազը օլ եօլճըլըր էթմէյէ ճէսա-
 րէթ էտէր,» տէտի:

Գուզու տահա զիյատէ թիթըրէյէրէք,
 «Պաշգա նէրէյէ կիտէ պիլիրիմ,» տէյիւ
 սու'ալ էթտի:

Գօյուն անս, «Հէր նէրէյէ կիթսէն նա-
 ֆիլէ տիր, զիրա սէն պու տաղլարտա գալ-
 տըգճա արսլանտան էմին վէ ազատ օլա-

մագստն» տէտի: Օլ էանատէ տաղտան ա-
չաղը 'աճէլէ իլէ գօշուպ կէլէն վէ արս-
լանտան գօվալանտըգլարը աշիքեար օ-
լան պիր գօյուն սիւրիւսիւ կէօրիւնտիւ:

Լաքին ձէհալէթ քէնտի տիւչմէնինին օլ
գօյունլարըն արգասը սըրա կէլիպ կէլմէ-
տիլինի անկլայամատը. չիւնքի վագըթ ագ-
չամ օլմուչ իտի: Պիչարէ գուզու զիյատէ-
սիլլէ գօրգմուչ օլարագ «Շու արսլանտան
գուրթուլմագ իչիւն նէ եափայըմ» տէյիւ
հիւզն ու քէտէրինտէն աճը աճը աղլար իտի:

Եարալը գօյուն եարը էօլմիւչ վէ նէֆէսի
քէսիլմիչ պիր հալտէ շէօյլէ սէօյլէտի. «Էյ
վան պիչարէ գուզու, վագթըլլէ պէն սէնի
աղատ վէ էմին եաչատըղըն մահալտէն ա-
յըրմըչ իքէն, շիմտի միւմքին օլսա իտի, օ-
րայա տէօնմէնին եօլընը սանա էօյրէտիր
իտիմ:

Սէնի օլ աղըլտան տըչարը չըգմաղա
թահրիք էտէճէք եէրտէ, քեանչքի քէնտիմ
օրայա դապուլ օլունմագ իչիւն սա'յ ու
ղայրէթ էտէ իտիմ: Լաքին հա'յըֆ, սիղին
էֆէնտինիղի թահգիր էթտիմ, վէ արս-
լանըն գուվվէթինի տիւչիւնմէտիմ. քիպը
ու զուրուրըմ պէնի հէլաք էթտի» Գօյուն
սէօզիւնէ տէվամ էտէրէք, «Սէնին չըգտը-
ղըն աղըլ շարգ թարաֆընա տիւչէր. եօ-
գարը պագ, շարգտաքի շու փարլագ եըլ-
տըղա պագ, կէօզլէրինի աչ վէ խէլաս
պուլմագ իչիւն օլ թարաֆա գօշ» տէտի:
Գօյուն պու սէօզիւ սէօյլէյէրէք ըուհընը

թէսլիմ էթտի: Գօյունըն պու սօն էյիլլիլի
իչիւն գուզունըն դալպի շիւքրանիլէթլէ
տօլտու, վէ պիր տագիգէ պիլլէ կէչիւմէք-
սիղին անըն նասիհաթընա կէօրէ սիւր'աթլէ
վէ պիւթիւն գուվվէթիլլէ օլ թարաֆա
տօղրու գօշտու: Սալիմէն օլ տէրէյէ վասըլ
օլսճաղընա սայքի հիչ իւմիտի եօգ իտի
իսէ տէ, եինէ պիւթիւն կէճէ գօշա գօշա
կիտիպ քէնտի արգասընտան պաչգա գօ-
յունլարըն տէհչէթլէ մէլէմէլէրինի վէ արս-
լանըն կէօմիւրտէմէսինի իչիտիր իտի: Քէն-
տիտի կէօզիւնիւ շարգտաքի փարլագ եըլ-
տըղա տիքմիչ օլուպ, օլ եըլտըզ կէօզտէն
ղայպ օլուպ սապահ օլմնա գատար կէօ-
զիւնիւ եըլտըզտան այըրմատը: ձէհալէթ
սիւր'աթլէ գօշտըղընտան արգատաչլարը
չօգ ուզագտա գալտըլար: Սնէրտէն նիչէ-
լէրի եարալանըպ էօլէն գօյունըն կէօսթէր-
տիլի տօղրու եօլըն 'աքսի թարաֆընա կիթ-
միչլէր իտի: Սապահ օլուպ կիւնէչ տօղտըգ-
տա ձէհալէթ աղըլըն կէօրիւնտիւլիւ պիր
մահալլէ վասըլ օլտըղը իչիւն չօգ սէվինտի:
Լաքին եօլուն կիւճիւլալէրինտէն զայէթլէ
եօրուլմիչ օլտըղընտան արթըգ տահա զի-
յատէ իլէրի վարամատը: Իմտի պիւթիւն
պիւթիւնէ եօրդուն վէ պայղըն պիր հալտէ
օթլար իւզէրինէ ուզանըպ' աղըլըն տըչ թա-
րաֆընա տօղրու պագմաղա պաչլատը: Իլք
տէֆ'ա օրայա կիթտիլլինտէ կիւճիւլլէ օղ-
րամամըչ իտի իսէ տէ, պիր տէֆ'ա օրատան
չըգտըգտան սօնկըա անախթարը չօպանըն

եանընտա մահֆուզ օլան տար գափուտան կէլմէքսիզին թէքրար օլ աղըլա գապուլ օլունմանընիմքեանը օլմատըղընը պիլիր իտի:

Իմտի ձէհայլէթ պաչգա պիր կիւծիւյէ տախի տիւչար օլմուչ իտի. քէրիմ չօպանըն էվվէլքի լութֆ ու շէֆգաթը կէօսթէրմէյէճէյինտէն գօրգար իտի, զիրա քէնտիտի չօպանընըն միւշֆիգ գալպինի չօգ ինճիթմիշ իտի: Լաքին չօպանըն զայ՝ օլան գուզուլար ուղրունա քէնտի գանընը տէօքմիւշ օլտըղընը վէ աղըլտան տըչարը չըգըպ եօլտան սափտըղը հալտէ պիլէ եինէ քէնտիտի սէվէր օլտըղընը տիւշիւնէրէք պիչարէ ձէհալէթ թէսէլի վէ ճէսարէթ պուլմաղա պաշլատը:

ձէհալէթ պունու տիւշիւնիւր իքէն աղըլըն գափուսընը աչըգ վէ չօպանըն, Սէլամէթ քէնտի գուճաղընտա օլարագ տըչարը չըգտըղընը կէօրտիւ: Քէնտի 'ազիզ տօսթընը վէ մէս'ուտ գարնտաչընը կէօրտիւքտէ ձէհալէթին եիւրէյի նասըլ գալգտը: Օլ գէման այաղա գալգըպ անլէրին էօնիւնէ գօլմաղա ճէհտ էթտի, լաքին թէքրար գօրգտու, հարէքէթ էթմէյէ գուվվէթի գալմամըշ օլտըղընը կէօրտիւ: Վէ մէ'յուս պիր հալտէ թէքրար եէրէ տիւշիւպ եաթտը: Լաքին կէօլլէրինի տաղա տօղրու եօգարը չըգմաղա պաշլամըշ օլան քէրիմ չօպանա տիքմիշ իտի: Չօպան ձէհալէթէ հալը սա'ատէթինտէ իքէն չօգ տէֆ'ա կէօսթէրմիւշ, վէ քէնտի էֆէնտիտի սէվիպ անըն

նասիհալթընը տինկլէտիյի հալտէ ձէհալէթի օրայա կէօթիւրմէյի վա'տ էթմիշ օլտըղը կիւզէլ չիմէնիսթանա տօղրու կիթմէքտէ իտի: Պու չիմէնիսթանա կիւնէշ կիպի փարլայան պիր ալթուն գափուտան կիրիլիր իտի: Չօպան տաղըն թէփէսինէ վասըլ օլտըգտա ալթուն գափու աչըլտը, վէ Սէլամէթ գափուտան իչէրի կիրտի: Գափու աչըլտըղը վաղըթ փէք թաթըլը ելահի սէսլէրի ելիտիլտի:

Օլ անտէ ձէհալէթ տէհչէթլի պիր սէս տահա իշիթտի, վէ խավֆ ու թիթրէմէ իլէ արգա թարաֆընա տէօնէրէք քէնտի գալիմ տիւշմէնի օլան արալանը տաղըն թէփէսինտէ տուրմուշ վէ հէյպէթլի սէսլիլէ գայալարը սարսըպ ինլէթմէքտէ օլտըղընը կէօրտիւ: Արսլան սէյիրտէրէք տաղտան աչաղը էնմէյէ վէ ձէհալէթին տուրմուշ օլտըղը մահալէ տօղրու կէլմէյէ պաշլատը: Հէման օլ էսնատէ տաղըն օլ պիր թարաֆընտան եագլաշմագտա օլան քէրիմ չօպան տախի կէօրիւնտիւ: ձէհալէթին գուլաղընա, «էյ գուզու, գօրգմա, պէն պանա կէլէնլէրին քեաֆֆէսինի խէլաս էթմէյէ գատիր իմ,» տէյիւ պիր սէս կէլտի: Արսլանըն ձէհալէթէ եէթիշմէսինէ պիր գաչատըմ գալմըշ իքէն, տէր հալ ձէհալէթ քէրիմ չօպանըն այաղընա աթըլարագ քէնտի մահճուպ վէ նատիմ կէօլլէրինի անա տիքտի:

Պունտան սօնկըա ձէհալէթէ նէ վագը՝ օլտըղընը պիլմէմ, անճագ շունու պիլիրիմ

քի օլ էլի վէ քերիմ չօպան, էֆէնտիլերինի
 Լնճիթմիլ օլտըգլարընը պիլերէք, 'աֆվ ու
 Խէլաս Իլին քէնտինէ գօշան գուղուլարա
 տա'իմա շէֆգաթ վէ մերհամէթ կէօսթէ-
 ըրր: Իմտի քէմալը ճէսարէթլէ տէյէ պիլի-
 ըրիմքի շիւպհէսիզ չօպան ճէհալէթի արս-
 լանըն փէնչէսինտէն գուրթարըպ անա քէն-
 տի սիւրիւսիւնտէ սատըգ գօյուն օլմաղը
 էօյրէտէճէք տիր: Շունու տախի տէյէ պի-
 լիլիմքի թէվպէ էտիպ քէնտի չօպանընըն
 աղըլընա տէօնէն պու գուղու պունտան
 սօնկրա եալընըզ քէնտի չօպանընըն աղըլըն-
 տա սահիհ սա'ատէթ վէ րահաթ պուլուն-
 տըղընը, վէ եալընըզ անըն էմրլէրինի հըֆզ
 էթմէքլէ Իլ էլ էպէտ եաշամագ միւմքին
 օլտըղընը էյիճէ պիլէճէք տիր:

ԽԻԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653075

